

CELE PATRU EVANGHELII

Cele patru evanghelii, *Matei*, *Marcu*, *Luca* și *Ioan* ne spun despre viața lui Isus. Totuși ele nu sunt biografii în adevăratul sens al cuvântului. Ele ne spun prea puține despre familia, mediul de proveniență al lui Isus și tinerețea Lui și nu spun nimic despre înfățișarea Lui fizică. Aceste texte se concentrează aproape în totalitate pe cei trei ani ai lucrării lui Isus, dar nici măcar despre acest subiect nu oferă suficiente informații, ca să putem reconstrui o istorie completă a acelor ani. Mai degrabă se pune accent pe Persoana lui Isus și pe învățătura Sa, și toate patru evangheliile se încheie cu moartea și învierea lui Isus și evenimentele care le-au însoțit. *Matei*, *Marcu* și *Luca* sunt numite „evangheliile sinoptice”.

DEFINIȚIE

SINÓPTIC, -Ă, sinoptici, -ce, adj. (Despre rubrici, date, tabele etc.)

Care este întocmit astfel încât permite o privire generală asupra tuturor părților componente.

◇ Hartă sinoptică = hartă cu date meteorologice culese simultan în diferite localități, servind la stabilirea timpului probabil pentru următoarele ore sau zile.

– Din fr. *synoptique*. Cf. germ. *synoptisch*.

(DEX 09.2009)

Termenul „sinoptic” înseamnă că evangheliile privesc viața lui Isus dintr-un punct de vedere comun. După ce Îl prezintă pe Isus în moduri diferite, în funcție de scopul urmărit, evangheliile descriu lucrarea lui Ioan Botezătorul, botezul și ispitirea lui Isus, lucrările Sale în Galileea și Iudeea, ultima Lui săptămână în Ierusalim, moartea și învierea Sa. În textele sinoptice, Isus în mod tipic Se referă la Sine ca Fiul omului și proclamă Împărăția lui Dumnezeu.

ASEMĂNĂRI

ȘI

DIFERENȚE

În ciuda similitudinilor dintre textele sinoptice, aceste evanghelii diferă în funcție de materialul pe care îl includ și în funcție de ordonarea unor evenimente specifice.

Mai mult, fiecare evanghelie a fost scrisă pentru a evidenția anumite aspecte ale Persoanei și lucrării lui Isus.

Matei scoate în evidență faptul că Isus este adevăratul Mesia, Cel așteptat și profetizat de prorocii vechi-testamentari.

Descrierea fugară a lui Marcu a fost scrisă pentru romani,

Evanghelia după Luca este adresată ne-evreilor și subliniază preocuparea lui Isus față de tot felul de oameni.

Evanghelia după Ioan diferă de cele sinoptice în mai multe feluri.

- Ea vorbește mai în detaliu despre **lucrarea de început** a lui Isus în Iudeea.
- Ioan descrie **discursurile tematice lungi** ale lui Isus, lăsând la o parte rostirile mai scurte tipice textelor sinoptice.
- În Ioan, **Isus Se referă la Sine ca Fiul lui Dumnezeu** și vorbește despre mântuire în termenii vieții veșnice.
- În plus față de evangheliile sinoptice, **Ioan include reflecții teologice** cu privire la semnificația vieții și a morții lui Isus.

DE CE PATRU EVANGHELII? DE CE ΒΑΛΚΩ ΕΛΑΥΙΓΗΕΙΙΣ

DEFINIȚIE

EVANGHÉLIE, evanghelii, s. f. 1. Vestea cea bună despre împărăția lui Dumnezeu și despre mântuire, mesajul sau conținutul acesteia cuprins în predica și învățătura lui Isus Hristos.

2. Tradiția orală a predicii lui Isus; istoria vieții pământene a Fiului lui Dumnezeu întrupat; predica și învățătura lui Isus spuse în primele patru cărți ale Noului Testament, atribuite celor patru evangheliști, fiecare cuprinzând Evanghelia (1) în întregime, dar prezentată într-un mod propriu autorului. – Din sl. evangelijs.

În general, sinopticele urmăresc aceeași schiță de ansamblu și redau material similar. Uneori textele sunt aproape identice, dar altele se pot observa diferențe majore. Acest fenomen este numit „problema sinoptică”, și au fost emise un număr însemnat de teorii care să explice **relația literară dintre cele trei evanghelii sinoptice.**

1. Unii sugerează că scriitorii celor trei evanghelii sinoptice s-au inspirat dintr-o evanghelie mai timpurie care nu s-a păstrat.

2. Alții au argumentat că tradiția orală cu privire la faptele și învățăturile lui Isus s-a format foarte devreme, iar similitudinile pe care le vedem între evangheliile sinoptice se datorează dependenței lor de tradiția orală. Această teorie însă nu este suficientă pentru eliminarea posibilității existenței unor surse primare scrise și a variațiilor de formă și conținut.

3. Teoria cea mai răspândită susține că Marcu ar fi prima evanghelie scrisă și că Matei și Luca s-au folosit de textul lui Marcu, precum și de alte surse în compunerea cărților.

4. Urmând un punct de vedere susținut de primii Părinți bisericești, unii argumentează că Matei ar fi fost prima dintre evangheliile sinoptice.

ARMONIZAREA EVANGHELIILOR

Este greu de stabilit o cronologie istorică precisă a evenimentelor descrise în evangheliile. Există o oarecare incertitudine, atât despre evenimentele istorice, cât și despre relația anumitor evenimente descrise. De aceea, armonizarea evangheliilor cu datele istorice, trebuie considerate ca aproximative. Asemenea incertitudini nu ar trebui să ne surprindă, deoarece evangheliile nu sunt biografii complete ale lui Isus.

Scriitorii evangheliilor oferă câteva repere istorice, dar intenția lor primară este să prezinte Persoana lui Isus Cristos ca Mântuitor și lucrarea de mântuire făcută de El. Deși putem avea încredere deplină în caracterul istoric al evenimentelor precizate, există și multe lucruri despre care evangheliile nu ne vorbesc (vezi In. 21 :25).

- Prin tradiție, viața lui Isus a fost plasată în perioada 1 î.Cr. și 33 d.Cr. Mai recent, mulți erudiți au conchis că nașterea lui Isus ar fi avut loc în cca 5-6 î.Cr.
- Nașterea lui Isus a avut loc probabil cu un an sau doi înainte de moartea lui Irod cel Mare, în anul 4 î.Cr. (cf. Mt. 2: 1-23).
- O mare nesiguranță învăluie și recensământul din vremea lui Quirinius (Le. 2:2), plasat în mod obișnuit în anul 7 d.Cr. Unii au sugerat că este posibil ca Quirinius să fi guvernat Siria de două ori sau că recensământul din vremea nașterii lui Isus a fost doar faza inițială a recensământului încheiat în timpul domniei lui Quirinius.
- Luca 3: 1 plasează începutul lucrării lui Ioan Botezătorul în „anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberius Cezar”, o dată destul de nesigură (anul 26 d.Cr. sau 29, în funcție de sistemul de calcul).
- Potrivit cu Luca 3:23, Isus și-a început lucrarea la vârsta de „aproape treizeci de ani”. În timp ce textele sinoptice despre lucrarea lui Isus urmăresc o perioadă de un an, textul din Ioan despre vizitele lui Isus la Ierusalim cu ocazia Paștilor pare să contureze o lucrare desfășurată pe o perioadă de aproximativ trei ani. Astfel, dacă lucrarea lui Isus a început în anul 27 d.Cr., o lucrare de trei ani ar presupune anul 30 d.Cr. ca dată a crucificării și învierii Lui.
- Sugestiile cu privire la moartea lui Isus variază de la anul 27 d.Cr. până la 33 d.Cr., perioada Paștilor din anul 30 d.Cr. fiind cea mai probabilă.